

**Deliberateria –
nowy model dialogu społecznego jako narzędzie demokracji
polskich samorządów.**

Małgorzata Szlendak, Aleksandra Wardak

Prezentacja przygotowana w ramach projektu: Standard minimum praw człowieka w polskim samorządzie

Deliberateria...

---

*jest spotkaniem i taką rozmową grupy osób na istotny dla nich, np. społecznie ważny temat, która tworzy przestrzeń do przedstawienia **opinii** i **argumentów wszystkich**, którzy w niej uczestniczą i usłyszzenia siebie nawzajem.*

*Istotą deliberaterii jest to, by poruszając dany temat mieć gotowość i chęć wzajemnego wysłuchania się oraz **ciekawość** wobec **opinii**, **stanowisk** i **odczuć** współrozmówczyń i współrozmówców.*

[Faracik, Wardak (red.) 2021, s. 9]

Dlaczego piszemy o deliberaterii w kontekście praw człowieka w samorządach?

- Deliberateria to jedno z narzędzi demokratycznego dyskursu, bez którego prawa człowieka (w tym do posiadania własnych poglądów, partycypacji obywatelskiej) nie mogą być realizowane.
- Samorządy, które są bliżej człowieka od innych struktur państwa, mają możliwość, w sposób naturalny, wcielać w życie ideały mające swój wyraz w prawach człowieka.
- Deliberateria sprawdzi się np. jako etap poprzedzający konsultacje społeczne. Stworzy inkluzywną przestrzeń do rozmowy i wysłuchania się, zanim konieczne będzie np. głosowanie lub wybory.

Jaką zmianę wprowadza deliberateria?

- Ujmuje człowieka jako integralną całość (intelekt, emocje, motywacje) i osadza go w szerszym kontekście społecznym.
- Wpisuje się w nowy paradygmat myślenia, w którym oprócz modelu „wygrana-wygrana” na poziomie intelektualnym, promowany jest model „wygrana-wygrana” na poziomie emocjonalnym. Zauważa też konieczność dostrzeżenia „trzeciej wygranej” – tej, która dotyczy całej społeczności, nie tylko osób biorących udział w rozmowie.

Dlaczego to, o czym piszemy jest ważne?

- Polaryzacja jest jednym z istotniejszych problemów polskiego społeczeństwa, utrudniającym a czasem wręcz uniemożliwiającym dialog.
- W świecie, w którym nie istnieje dialog, **nie ma demokracji a prawa człowieka nie są przestrzegane.**

W sytuacji niechęci lub braku wiary w znalezienie wspólnego rozwiązania deliberateria może przypomnieć sens rozmowy jako takiej.

[Faracik, Wardak 2021, s. 11]

Na czym polega wartość i innowacyjność deliberaterii?

- Ma potencjał budowania relacji pomimo podziałów czy różnic. Wspiera proces zmiany.
- Zachęca do zgromadzenia faktów i zapoznania się z nimi. Wprowadza element bezstronności.
- Uznaje wartość ludzkich emocji i przyznaje im miejsce w rozmowie.
- Tworzy przestrzeń, gdzie zmiana zdania nie powoduje utraty twarzy.
- Ujmując człowieka jako całość (wiedza, motywacje, emocje, potrzeby) wspiera go w procesie dyskusji.

Co jest istotnego w deliberaterii z perspektywy samorządów?

- Deliberateria pozwala usłyszeć głos obywateli i obywaterek (szczególnie tych, których głos nie jest słyszany lub jest słyszany zbyt rzadko). Rozładować trudne emocje, korzystać z zasobów jaki stanowią emocje przyjemne.
- Pozwala lepiej i mądrzej zarządzać, działając w imieniu ludzi ale **z ludźmi i dla ludzi**.
- Umożliwia budowanie społeczności poprzez swoją relacyjność.

Reszta w Twoich rękach

Więcej o deliberaterii:

Faracik, B., Wardak, A. (red.).(2021). #deliberateria: przestrzeń do dialogu. Studium przypadku, PHIRB RS 2/2021, Częstochowa, https://pihrb.org/wp-content/uploads/2021/11/e-publicacja_deliberateria.pdf

O projekcie: <https://pihrb.org/dialogspoleczny/>

miastaprawczlowieka.org.pl

kontakt@miastaprawczlowieka.org.pl

Projekt realizowany z dotacji programu Aktywni Obywatele - Fundusz Krajowy, finansowanego z Funduszy EOG

